

LIDEN TIDNINGEN

2020-01

INDAL LIDEN HOLM BISPGÅRDEN HAMMARSTRAND

Ur innehållet Hästagarbyte
Skräddarmästare G Svensson
Förenande föreningar

”HILSEN TIL FORÅRSOLEN”

Det är danska och betyder hälsning till vårsolen och är titel på ett musikstycke om längtan till våren. Melodin är skriven av den danske kompositören med det intressanta namnet Benny Andersen och sångaren Povl Dissing. Andersen och Andersson är ju inte långt ifrån ... Vi har ju vår egen Benny. För den som tycker danska är njutbart är det i alla fall ett stycke musik som kan rekommenderas.

Här hos oss känns det som våren är i antågande trots att det bara är slutet på februari när detta skrives ... men ”än så det långt till vår innan rön i blomma står” och mycket kan hända. Faktum är dock att gångvägar och körbanor nu är täckta med ett tjockt lager is som mer tarvar skridskor än kängor med broddar. Det bidrar inte till att redaktionen tar sig långa promenader. Här, som på många andra håll, är vår långa uppforsbacke vid huset inte lätt att ta sig upp för, ens med diverse hjälpmedel. Inte heller sand och salt är till stor nytta. Så längtan till vårsolen är verkligen stark ...

Associationen till vårt danska grannland är en reflektion över att vårt väder här uppe blir mer och mer likt det klimat man är van vid söderut. På gott och ont. De flesta är väl överens om vad det beror på och kanske är det något vi får vänja oss vid och inrätta våra liv efter.

Lidentidningen

Järkvissle 204

855 99 Liden

tel 0692-211 01

e-post: lidentidningen@telia.com

Utgivningsbevis: 31 116

Ansvarig utgivare & redaktör:

Anders Högström

Layout: Anders Högström och Eva-Rut Lindberg

Annonser: Eva-Rut Lindberg

Tryckeri: Print 24, EU

Omslagsbild och illustrationer: Lars Gustafsson

Utgivningsområde: Indal, Liden, Holm,

Bispgården och Hammarstrand.

I övrigt har vi fortfarande ett inspirerande och givande samarbete med våra annonsörer och skribenter som ger oss gott hopp om tidningens överlevnad. Nästa nummer firar vi jubileum för då har Lidentidningen givits ut tjugo gånger och tillsammans med föregångaren, Lidens tidning, med åttio gånger, blir det totalt etthundra utgåvor av lidenbygdens egen tidning som dessutom har ett större spridningsområde idag från Indal till Hammarstrand. På de flesta ställen direkt i brevlådan.

Antalet prenumeranter ökar också stadigt, de som får den per brev till många orter, i Sverige. Den finns också på Kulturmagasinet i Sundsvall samt på samtliga universitetsbibliotek.

Det är något att fira, vilket vi kommer att berätta mer om i sommarnumret.

Så får vi på redaktionen önska oss alla att vi snart får en riktig vår istället för denna märkliga vinter och också tacka för allt gott samarbete!

*Vi på redaktionen
önskar er alla
en skön vår!*

Preliminär utgivningsplan för 2020

	Bokning	Material	Utkommer
Nr 2	8/5	21/5	10/6
Nr 3	28/8	7/9	30/9
Nr 4	23/10	2/11	25/11

Kontakta redaktion för information om format och prisuppgifter.

Tempo Liden

Måndag - fredag 10 - 19
Lördag 10 - 16
Söndag 12 - 16

Vi är ombud för

Lidenvägen 94
tel 0692 – 100 26
facebook/Tempo Liden

HON ÄR JAG

En hyllning till **LILL-BABS**

Fredagen 27 mars kl 19.00
Järkvissle Folkets hus
Cecilia Kyllinge m ensemble

Biljetter förköp 250 kr inkl fika
Tempo Liden eller
Maria Kilander
070-606 6615

**HUMOR,
MUSIK &
ALLVAR**

PRO Liden

OXSJÖGÅRDEN

- 24 mars** Modevisning kl 12.00.
31 mars Årsmöte kl 13.00.
Förtäring och lotteri.
12 maj Medlemsmöte kl 13.00.
Fika och lotteri.
16 juni Friluftsdag, förtäring 100 kr.
Kontakt: Kerstin Åström 070-655 94 93.

Insamlingsstiftelsen

LIDENS BLOMSTERFOND

Ring 070 - 655 94 93
för information
Handelsbanken Liden
Clearingnr 6344
Kontonr 372 621 791

Din gåva ger glädje i Liden

Lidens Hembygdsförening

19 mars - årsmöte
Sockenstugan, Liden kl 19.00

6 juni - Nationaldagsfirande
på Vättaberget kl 13.00

Välkommen!

Loppisrunda i byarna!

Lördagen den 9:e maj

Järkvissle - Västana - Utanede

Skriv upp dagen - tiderna kommer
att finnas på anslagstavlor

En personlig bank. Mitt i Liden.

Numera har vi öppet kontoret på tisdagar mellan kl 11–14, övrig tid finns vi tillgängliga för tidsbokning i Liden eller Timrå.
Varmt välkommen till oss.

Erik Martinsson
Kontorschef

Erika Åström
Rådgivare Skog och lantbruk

Christina Hjelström
Företagsrådgivare

Patrik Olofsson
Rådgivare

Jeanette Forslund
Rådgivare

Viktor Stenström
Rådgivare

Årsmöte

Måndagen den
6 april kl 19.00

Vårens danser:

29/3 Matz Blads
13/4 Peter & Agneta
24/6 Mickes

18.00 - 21.30, entré 120 kr

Tag med egen fikakorg eller
köp ditt fika i pausen av
Pizzerian

Visor till
dragspel och gitarr

Fredagen den
20 mars kl 19.00

Entré 150 kr,
fika ingår

Har du frågor?
Ring Eskil
tel 070-658 14 98

VÄLKOMNA!

facebook / Häreborg
www.hareborg.se

Indalsledenloppet

29:e året!

Lördagen den 13 juni 2020

Bispgården - Liden - Bergeforsen

Stafetter för tävlingslöpare och motinärer

Damer, herrar och mixed i alla åldrar

Indalsledenloppet, 8-11 sträckor (85 km)

Korta Indalsledenloppet, 4 - 6 sträckor (41 km)

Ultraklassen 85 km Dam - Herr

Tävlingsmedaljer, penningpriser, bergspris, hederspriser, sträckpriser
Indalsledenloppet tel 060-57 98 98, kl 7 - 11, www.indalsledenloppet.nu

FAMILJEN SÄLL PÅ KLIPPEN I LIDEN

När jag var barn var det roligaste jag visste att på sommarloven få tillbringa en vecka hos min älskade tant Siri Wikholm, min mammas kusin, i Kväcklingen mitt emellan Liden och Holm. Där fick man vara med i ladugården, ta in ägg som hönsen hade värpt och ge grisarna mat. Allra roligast var det när Siris dotter Märta kom hem och sjöng och skojade. När jag blev lite äldre var det också spännande att få åka på dans till Lidens Skyttepaviljong vid Vättabergets fot.

Lidentrakten har alltså, cirka 60 år senare, en särskild strålgång för mig och när den efterlängtdade pensionen äntligen uppnåddes kunde jag ta itu med det som jag velat göra mycket länge, nämligen forska om min morfars släkt – anfäder och ättlingar till de nio barn som växte upp på Klippen i Järkvissle, Liden. Dit kommer man när man åker mellan Liden och Bispfors och tar av mot Västana, far över älven på bron vid Järkvissles kraftverk och tar av till vänster vid skylten Åmyrriiset. Snart visar sig ett gult hus till höger och ett virkesupplag strax efter till vänster. Där låg gården på Klippen. Gården på Klippen finns inte längre men det går att förstå var den låg eftersom där finns ett upplag med virke förmodligen från när huset revs.

Utgångspunkten för min släktforskning har varit min moster Ellen Bennermarks papper som jag måste ha fått av henne för kanske 50 år sedan och uppgifter framtagna av en ”professionell” släktforskare. Dessa uppgifter har jämförts med information från DVD-skivan Medelpad Familjeregister för socknarna i Medelpad 1500-1800.

Föräldrarna till barnen på Klippen

Pehr Pehrsson Säll (f. 1837-02-16, d. 1887-07-03) var dräng och arbetare i Sillre, Liden. Han bodde på fädernegården i Sillre tillsammans med sina syskon och föräldrar fram tills han gifte sig. Han och Ingeborg Kajsa Olofsdotter (f. 1837-01-07 i Bodacke, d. 1902-09-09 i Järkvissle) gifte sig vid 23 års ålder och

fick sitt första barn Margareta när de båda var strax över 24 år. Ingeborg Kajsa Olofsdotter skulle komma att föda nio barn. Olof, som föddes två år efter sin syster Margareta, bodde med sin mor, far och storasyster på morfars gård i Bodacke tills han var drygt två och ett halvt år då hela familjen flyttade till Klippen i Järkvissle, Liden. Förfäder långt bak i tiden till Pehr och Ingeborg Kajsa har enligt kyrkböckerna bland annat bott på följande gårdar: Sillre 4, 5 och 6, Backen 1 och 2, Järkvissle 2 och 5, Dacke 1 och 2, Östra Flygge 1, Hamsta 3, Arklo 1 och 2, Märögård 2, Bäck 1, Flygge 2, Nilsböle 1 samt Boda 1, 2 och 3. Huruvida gårdarna med dessa fastighetsbeteckningar finns kvar vet jag inte men säkert är att det vid Brudsjön fanns tre bröder Säll alla med förnamn som började på A: Albin, Algot och Axel. Dessa tre bröder samt dessas systrar Emma och Sara var tremänningar till de nio barn som växte upp på Klippen.

Syskonen på Klippen

De nio barnen på Klippen, tre pojkar och sex flickor var födda åren 1861-1880. Den förstfödda flickan Margareta dog i tyfoidfeber endast 22 år gammal. Matilda dog vid 46 års ålder efter att ha fött 9 barn. Övriga barn blev mellan 68 och 90 år. Theodor blev äldst, han fick 7 barn. Min morfar Olof var den äldste sonen. Han fick utbildning till skogvaktare vid Sillres skogsskola och lämnade Liden när han fick plats i Linsell i Härjedalen. Där gifte han sig med handlarens dotter och fick 3 döttrar, däribland min mor. Sonen Petrus gjorde, som man sa på den tiden, en flicka

med barn och för därför till Amerika där han kom att försörja sig som skogsarbetare och skomakare. Han dog i Seattle. Den tredje av sönerna, Theodor övertog gården. Den andra dottern i syskonskaran Ingrid gifte sig med Clas Petter Lindbäck och fick 4 barn. Den tredje dottern Märta gifte sig med Elias Svedberg och bosatte sig i Skönsmon i Sundsvall. De fick en son tillsammans, Ellior Svedberg. Han utvandrade till USA. Den fjärde dottern Mathilda gifte sig med Olof Allberg och de bosatte sig i Anundgård. De fick 9 barn varav 3 dog som små. Den femte dottern, Selma gifte sig med Olof Antipas Eriksson. De bosatte sig i Järkvissle. Den yngsta av alla barnen på Klippen var Nanny och hon gifte sig med Nikolaus Clemens Backlund. De fick fyra barn tillsammans och bodde på gården Hammaren i Lidensboda.

Sittande i mitten Ingborg Säll på Klippen. Bakom henne står fyra av hennes döttrar och en av sönerna. Sittande är dottrarnas respektive män.

Kusinerna och tremänningarna

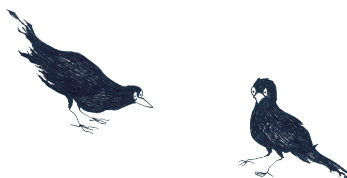
Den 15 maj 1969 arrangerade Per Backlund en kusinträff i Liden. Det skulle ha funnits 31 kusiner, alltså barn till barnen på Klippen. Flera var dock redan avlidna 1969. Inbjudan gick ut till 18 kusiner och det var stor uppslutning. Många amatörfoton finns bevarade från detta tillfälle. Kusinerna besökte bland annat nya och gamla kyrkan i Liden, Vätta-

berget och gården Hammaren i Lidensboda. Av 40 tremänningar, alltså barnbarn till barnen på Klippen finns i dag 18 i livet. Vi är mellan 72 och 95 år.

Andra tider

Förfäderna till Ingborg och Pehr Säll på Klippen var i de flesta fall sysselsatta inom jordbruksområdet. Ättlingarna däremot representerar väldigt många olika yrken och få, om ens några är i dag jordbrukare. Det finns elektriker, lärare, ingenjörer, chaufförer och många, många fler yrkesgrupper. Förfäderna var i de flesta fall bosatta längs med Indalsälven i Liden, Indal eller Holm. I dag är de allra flesta ättlingarna bosatta i Sverige företrädesvis söderut men det finns också exempel på ättlingar bosatta i England, USA och Spanien. Sverige ser mycket annorlunda ut i dag i jämförelse med år 1860 då Pehr och Ingborg var kära och väntade sitt första barn. Tänk om de hade fått veta allt om sina 9 barn, 31 barnbarn och 40 barnbarnsbarn!

Karin Taube, Härnösand

Karin Taube är född och uppväxt i Sundsvall men är nu bosatt i Härnösand. Hon utbildade sig till speciallärare, har doktorerat inom området barns läs- och skrivinlärning och slutade sitt arbetsliv 2015 som professor i pedagogik vid Umeå universitet. Resultatet av hennes släktforskning finns nu i ett häfte med titeln *Familjen Säll på Klippen i Liden Anfäder och Ättlingar* och hon vill gärna att den som kan berätta något om familjen Säll, dess ättlingar och gårdar, kontaktar henne. karin.taube@live.se

HALÉNS BYGG OCH LANTHANDEL

== HAMMARSTRAND ==

Följ oss på Facebook för
aktuella erbjudanden

GRANNGÅRDEN

ETABL.1880

Vi har det mesta inom
**trädgård, husdjur,
bygg och lantbruk**

Vi har öppet
måndag - fredag
7.00 - 17.30
Tel 0696-161 90

Välkommen!

önskar Anders med personal

Hos oss hittar du hela
swedolsortimentet

HAMMARSTRANDS BEGRAVNINGSBYRÅ

Vi finns bara några mil bort och
utför alla tjänster i samband
med dödsfallet

All service inför kyrklig
begravning
Borgerlig begravningsofficiant
Transporter
Minnesstunder
Bouppteckningar
Auktioner

Vi har jour dygnet runt
0696-105 08

Per Bergvall & Co

Husåsvägen 14

Medicinsk fotvård
Fotvårdsprodukter

Jag finns också i
Bispgården och Kälarne

Helena 070-610 64 37

LHS Maskiner AB

PROFFS PÅ PARK & MARK

Vi ser till att Ni blir nöjd med Er investering

LHS Maskiner firar 30 år under hela 2020.
Vi är både glada och stolta över att ha varit med en så lång tid i denna trevlig bransch.
Idag har vi ett brett och noggrant utvalt sortiment av maskiner och redskap för lantbruk, entreprenad och grönyta.

Försäljning, reservdelar, service, reparationer
Sundsvall: 060-57 72 20 – Östersund: 063-660 72 20
info@lhsmaskiner.se, www.lhsmaskiner.se

KÖTT • SKINN • CHARK

• HÄLLA GÅRD •

WWW.HÄLLAGÅRD.SE

Din lokala
lammleverantör

Besök gärna vår
gårdsbutik i Åsen

Jeanette & Thomas
Eriksson

070-551 67 52

Vill du prenumerera på
Lidentidningen?

Sätt då in årskostnaden 200 kr på
plusgiro 195 35 99-6.

Uppge namn och adress
så kommer tidningen med posten.

MIDDAGSBERGET
massage och
livsenergi

Massage
Healing
Städservice

Johanna Breitreuz
072-200 88 59

Sillre 154, Liden
dinlivsenergi@gmail.com

HÄSTÄGARBYTE

Det finns gott om hästar i Sverige idag. Och detta trots att arbetshästen mer eller mindre har försvunnit. Nu är det trav-, rid- eller sällskapshästar som gäller. Den snabba mekaniseringen av jord- och skogsbruket ersatte muskelkraften på landsbygden under 1900-talet.

Jag fick, som 21-åring Stockholmare, i augusti 1966 vara med om att fotografera ett hästägarbyte i Boda Såg i Medelpad vid Indalsälven. Hästägaren Bertil Vesterlund hade efter ett hårt liv i skogen fått en sviktande hälsa och blivit tvungen att sälja sin trogne arbetskamrat, hästen Pontus.

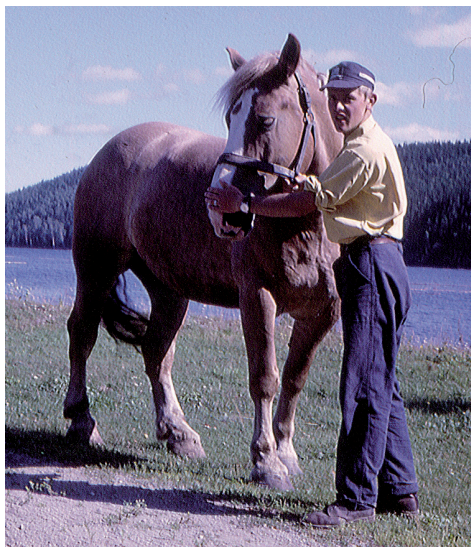
Säljaren Bertil Vesterlund

Bertil Vesterlund var en genuin timmerkörare och hästar betydde allt. Bertil var född 1912 i Indal. Äldst av 7 syskon. Anställd vid Wifsta Warfs AB när han var 16 år. Efter 7 år började han köra timmer i skogen. År 1947 flyttade familjen till den lilla byn Långsjönäset (2 - 3 gårdar) i Jämtland, cirka 1 mil nordväst om Boda Såg. Flytt på nytt år 1954 till Boda Såg (några gårdar). Arrendator hos bolaget med 2 kor, gris och höns. Körde timmer till 1966 (54 år), då hälsan sa ifrån. Även den explosionsartade tekniska utvecklingen, med bland annat Timberjack, konkurrerade all-

mer ut hästen i skogen. Bertil arbetade på äldre dagar som sågverksarbetare hos SCA (Wifstavarf-Östrands industrier) fram till sin pensionering 1973. Bertil Vesterlund avled 1980 (68 år).

Bertil Vesterlund hämtar ur gårdsbrunnen, en hink vatten till sin häst. Foto: okänd.

En ny epok tar vid. Nils-Magnus Westin 21 år, har blivit stolt ägare till arbetshästen Pontus, 7 år. Foto i Boda Såg i augusti 1966 av Arne Johansson.

Köparen Nils-Magnus Westin

Nils-Magnus Westin föddes 1945 i Järkvissle by. Systemen var 7 år äldre. Magnus gick i 6-årig folkskola med 1-årig fortsättningskola. Fadern arbetade i Stockholm. Nils-Magnus fick i unga år hjälpa till på gården. 5 kor, höns och ibland gris. Magnus utbildade sig till snickare. Modern Adelé drev ensam gården sedan tidigt 1950-tal. Ekonomin räddades genom kost och logi för chefer och arbetare vid det blivande kraftverket i Järkvissle. Adelés hälsa sviktade i början av 1960-talet och Magnus fick permanent hjälpa till på gården. Det hade funnits häst tidigare. Hästar och körare måste till exempel anlitas vid Slättanna. En häst var dyr, precis som idag. Ryktet skvallrade att det fanns en bra arbetshäst till salu i Boda Såg.

Hästen Pontus verkar helt oberörd av affärsförhandlingarna om sin framtid. Fr. vä: Gustaf Bergström, Bertil Vesterlund, Nils-Magnus Westin och Adelé Westin. Foto i Boda Såg i augusti 1966 av Arne Johansson.

Arbetshästen Pontus

En dag i augusti 1966 bar det av med bil till Boda Såg för att träffa säljaren Bertil Vesterlund. Hästen hette Pontus och var troligen född 1959. Pontus, som var valack, såg ut som en stor ardenner, men enligt sakkunskapen var han förmodligen av polskt ursprung. Adelé, Nils-Magnus, Gustaf Bergström (som hade hästvana) och jag (fotograf) åkte till Boda Såg. Efter lite förhandlande var priset överenskommet. För Pontus 3.200 kronor och 2.500 kronor för seldon, vagn, timmerkälke med mera. Bertil tog därefter ett känslösamt farväl av sin trofaste vän. Det blev jobbigt att skiljas från sin arbetskamrat sedan många år. Vagnen spändes för. Nils-Magnus och jag åkte den 10 kilometer långa grusvägen till Järkvissle och Pontus nya hem.

Pontus blev 27 år

Till vardags kallade Nils-Magnus sin arbetskompis för "Malte Sund". Kärt barn har många namn! Pontus hjälpte till i flera år på gården. Adelé blev sjuk och avled två år senare. Nils-Magnus tog nu ensam över jord- och skogsbruket vid 23 års ålder. Bertil Vesterlund hälsade efter några år på för att se till sin forne arbetskompis. Han kunde med glädje konstatera att Pontus hade fått det bra. Pontus var stor och stark, särskilt i skogen med timmerkörningen. Han hade ett lugnt och behärskat humör. Men som i det mesta i vår tid så ändrades arbetets förutsättningar och maskinerna tog över alltmer. Pontus blev "pensionär" och tillbringade sina sista år i hästhagen med en annan häst. Tiden gick och Pontus började att tappa i vikt. Efter kontroll hos veterinär i

Sollefteå konstaterades att han hade fått cancer. I början av augusti 1986 tog Pontus' krafter slut efter 27 år. I exakt 20 år underlättade Pontus arbetet för Nils-Magnus Westin vid hans föräldrahem i Järkvissle.

Med dagens regelverk måste en död djurkropp fraktas många mil för omhändertagande. Så var det inte 1986. Pontus vilar i sin egen hästhage.

Arne Johansson, Järkvissle

Tack till Bertil Vesterlunds dotter Inger Nygren, Liden, och dotterdottern Saida Byström, Sillre, samt Nils-Magnus Westin, Järkvissle, för hjälp med artikeln.

Hästen Pontus och Nils-Magnus Westin "in full action" i timmerskogen. Foto i Järkvissle på Påskafeston den 1 april 1972 av Arne Johansson.

*Nicke Amrén,
medlem Ragunda*

TILLSAMMANS
tryggar vi lönsamheten
i familjeskogsbruket.

När vi säljer virket till oss själva skapar vi en sund konkurrens som håller upp virkespriserna idag och i framtiden. Tillsammans är vi bättre. Bli medlem du också!

www.norrskog.se
NORRSKOG

Jonas, virkesköpare
Indal/Holm
tel 060-19 34 86

sca.com/skog

Fråga mig om ditt gallringsbehov

Ingen känner din skog som du. Men om du vill få tips på vilka åtgärder som kan öka lönsamheten så finns vi här för dig.

En av virkesköparna i området är Jonas Eriksson. Ring honom för att höra mer om skogliga tjänster som kan öka värdet på din skogsfastighet. Din lokala virkesköpare hittar du alltid på sca.com/skog eller i Skogsvinge.

P L B Bygg AB

Kontakta oss för
lediga lägenhet eller
lokaler

060-15 90 40, 070-310 55 12

Peter@plb.se

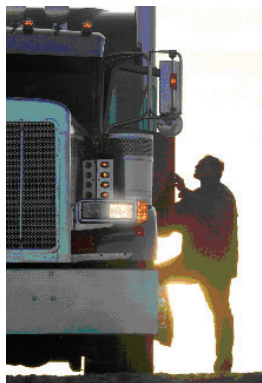
Järkvissle Ekogård

Vi har ekologiskt jordbruk med
naturbete och är kravgodkända

Bra för korna - bra för klimatet!

Du kan beställa ungnöt styckat
och klart: halv, kvart, åttodel

Örjan Rudin och Pia Nägele
Järkvissle 213, 855 99 Liden
070 - 534 93 83
orjan.rudin@jarkvissle.se

YTTERBOM'S TRAFIK AB

070-666 74 91

060-928 28

- Lastväxlare
- Maskintransporter
- Kranbilar
- Containeruthyrning

Utnyttja ROT-avdraget!

VÄGUNDERHÅLL

- hyvling
- dammbindning
- kantskärning
- dikning
- trumbyten
- grusning

MARKARBETEN

- dränering
- planering
- vatten och avlopp
- trädgårdsunderhåll

H. Norling
Maskin AB • Tel. 070-627 31 64
www.norlingsmaskin.se

K. NORLING
MARK & TRANSPORT AB
070-342 77 15

Pär Hansson
BYGG

- ☐ Nybyggnationer
- ☐ Ombyggnationer
- ☐ Tillbyggnationer

Använd gärna rotavdraget

Pär Hansson, Fullblodsvägen 25, 857 52 Sundsvall, 070-3439750
par@hanssonbygg.se, www.hanssonbygg.se

SKRÄDDARMÄSTARE GUSTAV SVENSSON

Gustav Svensson föddes 1894 i Sillre by och utbildade sig till Skräddarmästare. Han var dessutom frisör, skytt, skidåkare, gymnast, bild- och konstintresserad.

Albertina kommer med häst och släde till Sillre

Albertina Svensdotter f.1858 i Skara socken i Västergötland flyttar till Sillre den 14 december 1888. Resan sker med järnvägsvagn och "änglok" upp till Sundsvall via Ånge och sedan med häst och släde upp till Sillre. En lång och spännande resa under årets mörkaste månad. Albertina börjar då sin anställning som kokerska vid Skogsskolan där hon bor och ansvarar för mathållning till anställda och elever. Vid skolan bodde ett 30-tal personer (föreståndare med familj, skogsvaktare, skogselever, pigor och drängar) som behövde mat och boende, ett viktigt arbete vid sidan om skogsutbildningen. Arbetsdagen var lång då undervisningen började klockan 6.00 på morgonen och avslutades klockan 8.00 på kvällen. Åren 1888 – 1892 var Jägmästare Torsten Örtenblad föreståndare och lärare för skolan och även ansvarig för det tillhörande jordbruket. Trots att drängar och pigor var anställda för gårdens skötsel fick eleverna hjälpa till i jordbruket. Albertina har ett förhållande med

Albertina och Gustav utanför torpet Nyhem.

av äktenskap hos kyrkoförsamlingen i Liden. Lysning sker vid två tillfällen men av någon anledning bryts förhållandet och Nils Gustav flyttar tillbaka till Överkalix. I augusti 1894 föds paret gemensamma son som döps till Gustav. Verksamheten vid Skogsskolan flyttas till Bispfors 1896 men Albertina väljer att bo kvar i Sillre. Vid början av 1900-talet köper hon en tomt och bygger ett eget hus granne med Postmästare Märta Åström i Sillre. Albertina gifter sig 1905 med Skräddare Anders Sellén, från Järkvissle, och familjen bor i det nybyggda huset i Sillre som senare kommer att kallas för "Nyhem". Anders kommer ifrån en skräddarfamilj med anor ner till 1700-talet bland annat som sockenskräddare i Holm.

Skräddarmästare Gustav Svensson

Gustav växer upp med Albertina och styvpappa Anders och han kommer att välja "skräddar skräret" som sitt framtida yrke. Han arbetar hemma på gården och lär sig skrädderiyrket tillsammans med styvpappa Anders. År 1920 gifter sig Gustav med grannflickan Astrid Persson och paret kommer att bosätta sig vid föräldrahemmet, torpet Nyhem som han så småningom övertar. Familjen utökas med dottern Ann-Mari f.1920 och sonen Arne f.1926. Under början av 1920-talet köper familjen en ladugård med tillhörande ängsmark av Astrids bror Anton Persson och de skaffar sig egna kor, svin och höns. De köper också ett skogsskifte som innehåller både betesmark och virke till torpet.

Under slutet av 1920-talet och början av 1930-talet pågick bygget av Sillre kraftverk och antalet invånare blev mycket högt. Det fanns även en filial med försäljning av kläder

i byn. När bygget var klart minskade folkmängden och därmed även behovet av skräddare. Gustav påbörjade sin utbildning 1933 hos en skräddarmästare i Viskan och 1934 erhåller han sitt gesällbrev som godkänd Skräddarmästare. Gustaf flyttar hem till Sillre och återupptar sitt arbete. Verksamheten utförs på övervåningen hemma i torpet Nyhem. Gustav syr upp och ändrar kostymer, kavajer och byxor till manliga kunder. Provning av kläder utförs på söndagar då många kunder är lediga ifrån sina arbeten och många passade även på att klippa sitt hår hos honom.

I vuxen ålder försöker Gustaf leta rätt på sin pappa. Han åker tåg upp till Norrbotten och besöker olika myndigheter för att hitta uppgifter. Tyvärr lyckades han inte få någon kontakt med pappan. En stor besvikelse naturligtvis. Albertina och Anders bor kvar hos Gustav och hans familj fram tills dess att de avlider. Anders går bort 1926, vid 80 års ålder, och Albertina dör våren 1944 vid en ålder av 86 år.

Gymnast, skidåkare, funktionär och ledare

Gustav var mycket intresserad av idrott och en duktig skidåkare, skytt och gymnast. Han var med i många tävlingar under 1920- och 1930-talen. Hans prissamling visar på ett flertal segrar som är inristade på bucklor och medaljer. Under mitten av 1930-talet utövades även gymnastik vid danslokalen Viljansborg i Sillre. Gustav var både gymnast och ledare och som liten grabb var jag mycket imponerad av hans förmåga att gå på händer och ställa sig raklång med händerna på en stol och fötterna rakt upp mot taket. Mycket imponerande av en man som då var i 55-års åldern!

Gustaf och Astrids son Arne var också en duktig backhoppare och skidåkare. Segrade bland annat i Dackebacken, vid något tillfälle i huvudklassen, och han blev också distriktsmästare i nordisk kombination. Arne var också längdlopare av god klass. Hemma på gården Nyhem byggde Gustaf en hoppgröp som ofta användes av byns ungdomar. Längdhopp, höjdhopp och stavhopp tränades flitigt under 1930- och 1940-talen. Jag har tagit del av ett flertal foton där Gustav står med ett tidur i handen och sköter om tidtagningen vid löptävlingar. Gustav är ofta klädd i kostym och hatt. Gustaf var också en duktig skytt och var med i hemvärnet i Sillre under krigsåren.

Gustav på skidor.

Gustav bland några av sina egenhändigt målade vaser.

Stort intresse för bild och konst

Gustav var även mycket intresserad av bild och konst. Han tillverkade ett flertal tavlor i trä med motiv av bland annat Sillre såg. Han täljde även skålar i björk, målade bilder på vaser och skålar och var ofta ute i naturen där han fotograferade stort som smått – vyer och detaljer.

Skräddare vid Fröjds skrädderi i Stockholm

Under "krigsåren" blev det svårt att livnära sig som skräddare på landsbygden. Gustav och Astrid flyttade till Stockholm 1951 och Gustav anställdes som skräddare vid Fröjds skrädderi vid Stureplan där han syr och anpassar kläder till kunder i den kungliga huvudstaden. Under början av 1960-talet flyttar familjen till Sundsvall. Torpet Nyhem kommer de att använda som fritidshus fram tills det revs i samband med ombyggnaden av riksväg 86 under 1970-talet. Gustav avlider 1973 vid en ålder av 79 år.

Håkan Backlund

Ett stort tack till Björn Eriksson i Sundsvall för hjälp med foton och information om hans morfar Skräddarmästare Gustav Svensson.
Illustration av Lars Gustafsson.

ETT AXPLOCK

Onsdag 18 mars kl 19:00

Församlingsafton i Gimåfors bygdegård med Thomas Lindström.

Onsdag 25 mars kl 19:00

Paketauktion för fasteinsamlingen i Lidens sockenstuga. Musik. Väfflor. Andakt.

Torsdag 26 mars kl 19:00

Församlingsafton i Indals sockenstuga med Kent Karlsson.

Söndag 5 april kl 15:00

Familjegudstjänst med clownen Daff Daff i Indals kyrka Fika och varmkorv efteråt.

Påskafton 11 april kl 23:00

Påsknattsmässa i Sättna kyrka med ljusständning, sång, musik och rispapperslyktor.

Söndag 19 april kl 18:00

Musikgudstjänst i Indals kyrka med Fredrik N Pettersson som spelar Benny Andersson

Söndag 26 april kl 18:00

Orgelkonsert i Lidens kyrka med Anne-Lise Lindberg Sjödin

Söndag 17 maj kl 9:30-17:30

Vandra genom Bibeln. En utbildningsdag i Sättna kyrka och församlingshem med stiftets Eva Stenström.
Sista anm.dag 10/5.

Läs mer på hemsidan

Svenskakyrkan.se/indalenspastorat

Svenska kyrkan

INDALENS PASTORAT

Ansök om vindpeng för vindparkerna Jenåsen, Kråktorpet och Nylandsbergen

Vindparkerna Jenåsen, Kråktorpet och Nylandsbergen omfattas av en vindpeng som är möjlig för föreningar att söka. Fullt utbyggda och driftsatta kommer de tre vindparkerna tillsammans att generera en årlig vindpeng om 420 000 kronor.

I årets ansökningsförfarande omfattas driften för 2019 vilket uppgår till cirka 163 000 kronor.

Ansökan sker via formulär på Eolus hemsida:
<https://www.eolusvind.com/verksamhet/vindpeng/>
Här finner ni också mer information om syfte och bakgrund till vindpengen.

Sista ansökningsdag för årets utdelning är 15 april.

Vid frågor vänligen kontakta Eolus kommunikationschef Johan Hammarqvist på telefon 0720-505911 eller e-post: johan.hammarqvist@eolusvind.com

TILLVERKA KVASTÄMNEN AV SAVANDE BJÖRK

Jag var väl runt sju år å fick följa Gunilla Solen, Eva Selstedt å Ulla Britt Lind, alla från Klärke, till Söderqvist syva som man sa! Syva va området som var avverkat och nu mest björkskog å lite ängsmark för korna som sommarbete. Korna som betade där var Söderqvists, snälla kossor, och inhämtades genom att Elvira Söderqvist sjöng med hög röst uppifrån gården. Korna vände på klacken direkt och började småspringa mot ladugården för kvällsmjölkning. Ett annat namn för detta lockande på korna kallas även för kulning (Dalarna) eller som vi sa: man kökte på korna. Elvira hade en fantastisk röst som hördes ut i dalgångarna, och var korna nere vid älven så bar det väg omgående mot ladugården. Hon sjöng följande "liskoan, liskoan komnura" åsså nämnde hon alla namnen på korna. Denna melodi sjöng hon upp till tre gånger beroende på var korna höll hus.

Där i kvällssolen satt vi i ring och hade brutit björkkvistar som vi nu drog barken av. Dessa skulle sedan torka för att läggas ihop till en greppbar kvast till laduären eller på brokvisten, för kommande snövinter, eller till en liten visp för att vispa grädde. Kvasten formas och snurras björkvidje runt på två ställen och rundas av i topp och handtag. Min far Olle var expert på allt vad gammalt hantverk var och vi fick lära oss en hel del mina syskon å jag.

På våren kom även samekvinnor och sålde kvastar vilka var tillverkade av Ljung och var rökta så man kunde inte använda dem inomhus på grund av lukten.

Det va väldigt oskyldiga vårkvällsnöjen på den tiden som barn.

Anders Backlund

Bed & Breakfast

och flera typer av boende för
turister och företag i
Bispgården, Holmstagården i Utanede,
Boda, Järkvissle och Lagfors

Vi köper in dödsbon
flyttbon samt hela fastigheter
med eller utan innehåll

Vi fixar rot/rut

Dagens lunch
Måndag - fredag
Minst två rätter inklusive
kaffe och pajbuffé

Tel: 070 - 214 49 52, www.tessanisillre.se, [facebook/Tessan i Sillre](https://facebook.com/Tessan%20i%20Sillre)

VI HITTAR SPECIAL-SORTIMENT I DIN SKOG!

Bäste Skogsägare, planerar du att avverka?

Vi förädlar din skog och skapar mervärden genom att ta ut specialsortiment!
Just nu stort behov av slutavverkningar av gran för uttag av svarvtimmer. Dessa bestånd kan även innehålla fina kraftledningsstolpar av tall, 16-23 meter med högt pris

Specialsortiment vi tar ut:

Tall

Kraftledningsstolpar
Stamblock
Grovtimmer
Octostolp (av massaved)

Gran

Svarvtimmer
Stegslan

Löv

Björksågskubb

Kontakta mig så kommer jag och tittar över vilka specialsortiment som finns i din skog, samt berättar vilka tjänster som vi kan erbjuda dig med utgångspunkt från dina önskemål.

Stefan Maina 0696-68 11 49
stefan.maina@rundvirkeskog.se

Rundvirke Skog

www.rundvirkeskog.se

FÖRENADE FÖRENING

Enligt statistiken blomstrar föreningslivet på landsbygden men i praktiken är det ofta några få eldsjälar som engagerar sig i arbetet med dessa och de aktiviteter som anordnas krockar ibland med varandra. Detta ville Erik Lidin råda bot på och började redan våren 2014 att skissa på en idé med att samla lidenbygdens evenemang och marknadsföra dessa på en hemsida.

Föreningen Nordvästra Sundsvall

+... men Erik var inte nöjd med den hemsida han då började bygga, så projektet ”sjösattes” aldrig. Fem år senare tyckte han att det kanske var dags att ”ro båten i land” med ett koncept som skulle komplettera den information som kommun och region erbjuder. Under hösten 2019 lades de första materialet ut på den nystartade hemsidan med domännamnet nordvastra.com som inledningsvis innehöll ett kalendarium. Erik har nu genomfört, och genomför, ett omfattande arbete och på frågan om vad som är syftet med hemsidan svarar han: Hemsidan ska innehålla turistinformation, allmän information och lite smått och gott om vad som händer på bygden framöver. Syftet är att turister lättare ska se vad som finns att göra här på bygden och för nya och befintliga bybor om vad som händer. Vi samlar evenemang, aktiviteter, information och upplevelser från Holm, Liden och Indal.

Ambitionsnivån har höjts och nu hittar vi också information om lediga bostäder och jobb och hemsidan är under ständigt utveckling, samt en facebookside där information snabbt kan presenteras. Att hålla hemsidan vid liv är krävande och Erik kände att han inte kunde klara av allt arbete själv, trots mycket hjälp och stöd med korrekturläsning och bollande av idéer, så följden blev att bilda en ideell förening. Föreningen stötts av de lokala företagen i trakten och de pengar som dras in går till att utveckla och satsa på hembygden.

Eftersom en förening har bildats måste där finnas en styrelse. Föreningen ”Nordvästra Sundsvall” kommer att hålla möten tre till fyra gånger per år. Tanken är att bjuda in sig till de olika föreningarna som då får presentera sig själva och kanske ordna med någon aktivitet för att locka dit litera flera människor. Föreningen planerar också att anordna ett stormöte för alla föreningar ”Nordvästra

Behöver du hjälp med fastigheten eller trädgården?

JELA ALLSERVICE
hjälp dig med trädgårdsskötsel,
däckbyte och småreparationer

SPAR ANNONSEN!

Du kan behöva vår hjälp förr än du tror!

Kontakta Jonas Jerrefalk 076-828 19 31
Vi har F-skattsedel och ordnar med ROT och RUT

Sundsvall” känner till, de föreningar som kontaktats i nuläget är de som finns registrerade i kommunens föreningsregister.

... och vad händer i kommunen?

I januari inleddes ett kommunalt pilotprojekt med ett lokalt råd för kommundelen Indal – Liden. Den styrande majoriteten, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet, vill förstärka den kommunala närvaron utanför centrala Sundsvall. Rådet utgörs av åtta representanter för lokalområdet och där ingår företagare, föreningsaktiv och ungdomar från elevrådet i Liden samt några av de förtroendevalda politikerna. Rådets första stora uppgift är att ta fram förslag på åtgärder och insatser till den påbörjade områdesplanen för Indal och Liden som ska framföras vid en medborgardialog senare under våren.

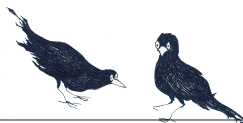
Inom det kommunala landsbygdsprogrammet har medel ställts till förfogande för intresserade byar att genomföra en LEA (Lokal Ekonomisk Analys). Denna går ut på att ta fram en handlingsplan baserat på fakta inom ett avgränsat område med uppgifter från SCB (Statistiska centralbyrån). Ett möte hölls före jul där det beslutades att avgränsningen skulle

vara postnummerområdena för Liden. SCB tar fram en statistikrapport med tabeller och diagram som visar hur köns- och åldersstruktur ser ut för de boende, hur många som har sin arbetsplats i området, inkomsternas storlek, vilka företag och arbetsplatser som finns inom området och boendeformer. Med dessa frågor som underlag kan analyser göras som visar vad det kan finnas utrymme att stärka den lokala självförsörjningen. Arbetet utförs med hjälp av representanter från organisationen Coompanion, Design i Västernorrland och Näringslivet i Sundsvall. När uppgifterna från SCB tagits fram hålls ett stormöte där vision och konkreta åtgärder tas fram. Utifrån dessa bildas arbetsgrupper som ska ta fram fakta och text med statistiken som underlag och som ska presenteras i en tryckt folder. Foldern kan sedan användas för att marknadsföra området.

Förhoppningen är väl nu att föreningen Nordvästra Sundsvall och det lokala rådet kan arbeta hand i hand och att detta kommer att ge många ringar på vattnet när skutan ska ros i land.

Eva-Rut Lindberg

Besök oss i Hammarstrand

Vi har ett brett sortiment av produkter som håller dig varm och torr i vinter.

☎ 0696-10069 Vardagar 10-17
Lunchtid 12-13

✉ info@stooks.se

🌐 stooks.se

Stöcks
SKO AFFÄR

Din Skobutik i Norr

Erfarenhet sedan 1926

- **Grävning för grunder**
- **Vatten och avlopp**
- **Dränering**
- **Snöröjning och sandning**
- **Klippning vägar**
- **Matjordsförsäljning**

Niclas 073-044 79 42

Lasse 070-647 15 07